
A 1.200 ANYS DE L'ALLIBERAMENT DE GIRONA PER LES TROPES DE CARLEMANY

L'Imperi Romà havia durat mil anys, però la corrupció del poble i els propis governats havia tocat de mort aquesta civilització, que tingué l'enorme i feixuga tasca de transmetre la cultura clàssica a la humanitat i en particular, crear el Dret Romà, origen del Dret actual.

Quan la ineptitud dels seus emperadors féu que els —valits— fossin bàrbars com: ESTILICON, i que la segura frontera del Rhin, ja no la defensessin tropes romanes, sinó mercenaris bàrbars, aquests empenyats per les hostes d'Atila passaren el Rhin, ocupant la Gàl·lia, la Tràcia i part de la Lombardia. Els alans, sueus, vandals, gots i visigots, a més dels francs, eren pràcticament amos de la major part de l'Imperi.

De la davallada solament s'havia salvat el Cristianisme. Que en petites comunitats establertes arreu de l'Imperi: des de Constantinopla i més enllà a l'Àsia fins a les costes mediterrànies del continent africà, mantingueren la unitat dels ciutadans romans, i on els Bisbes exerciren una certa autoritat, que omplia el buit deixat pels governants romans, fins a la pròpia Roma.

Els visigots ocuparen la Septimània, establint el seu govern a la ciutat de Narbona. Feren ràcies a la Lombardia i posteriorment passaren a la Península Ibèrica, ocupant la franja costanera nòrdica, fent la capitalitat a Barcelona, dirigits pel cabdill Ataülf, que desposà a la seva presonera Gala Plàcidia, germana de l'emperador Honori. Això succeïa l'any 414. Al cap de l'any del regnat d'Ataülf, era assassinat per visigots fanàtics, que no volien tractes amb l'Imperi.

Invadiren el reste de la Península els vandals i alans cap a l'Àfrica, i els sueus a terres de Galícia. Finalment i per raons estratègiques, ja que les tropes de Bizanci ocupaven les terres valencianes, establiren la capital del regne visgot a Toledo, que al mateix temps era la seu metropolitana cristiana i on tenien lloc els concilis peninsulars. Els visigots havien acceptat la cultura romana i adoptat l'arianisme com a doctrina; però el rei Recared es féu cristià, a fi de poder trencar l'hostilitat del poble, que se sentia romà i fonamentalment cristià. Estem a l'any 613.

Continua la successió dels reis visigots, però no aconsegueixen la simpatia del poble i quedaren com una minoria palatina al voltant del rei. Els comtes, governaren les diverses comarques en nom del Rei.

En temps del rei Wamba, al 673, es donà una rebel·lió d'un general anomenat Paulus, a Girona, junt als jerarques de Septimània i Narbona, a fi de trencar amb el poder central de Toledo. És el primer intent de separació, del que serà en un futur no llunyà: Catalunya.

Les divisions internes i la corrupció, han dividit el govern, enfrontant el cabdill de Paulus i Roderic.

Aquila, fill de primer, es rebel·la a Tarragona. Witiza demana ajuda al balí de Tànger, Taric (estem a l'any 710) que passa ràpidament l'Estret i dona la batalla a Guadalete o Barbete, destruint l'exèrcit visgot, quedant en el camp de batalla el propi Roderic, estem al 711. En menys de deu anys els sarraïns ocuparen la Península, donant una idea clara de la debilitat del govern visgot.

El 713 Aquila, governa els Països Catalans, però és derrocat pels àrabs, a l'any 717, essent ocupades totes les terres fins la frontera. El comte Ardó de Girona, no pot aturar l'investida i mort poc després en la defensa de Narbona que cau en poder dels moros el 720.

El 732, es dona la batalla de Poitiers, on l'exèrcit sarraí és derrotat per Carles Martell, noble carolíngi, el Duc de Tolosa i bona part de l'exèrcit franc i aliats.

Derrota que obligarà a l'exèrcit sarraí a retirar-se cap a la frontera pirinenca, no sense presentar una forta resistència, com és el cas de Narbona, que fou alliberada el 758, gràcies a la complicitat dels seus habitants, que entregaren la plaça a Carlemany, no sense exigir una condicions respecte a la ciutadania i els seus mètodes de govern, creant les circumstàncies perquè els pobles puguin ser alliberats amb unes condicions d'ajuda amb el reconeixement de ciutadans i amb donacions de terres per a conrear.

La dinastia carolíngia i el seu emperador Carlemany, té la idea de crear una zona neutra o marca, entre l'enemic sarraí i l'Imperi Carolíngi. Aquesta frontera serà el riu Ebre, però, Carlemany mai no veurà realitzada aquesta idea que portaren a cap els futurs comtes catalans.

A mesura que és alliberada Occitània, es van creant comtes, entre els seus fidels palatins, per a governar i defensar les terres alliberades de les ràcies dels sarraïns, incluint en aquestes mesures, les terres de la «MARCA». Lluís el Pietós, fill de Carlemany, és investit rei d'Aquitània i adquireix la responsabilitat de portar a bon fi, la reconquesta de la «MARCA HISPÀNICA». Abans, Carlemany, havia intentat amb convivència amb els governadors àrabs d'algunes ciutats nòrdiques, simpatitzants de la causa carolíngia, enfront dels califes cordobesos, molt allunyats d'aquestes terres, de frontera i amb l'acord inicial del més poderós balí de les terres de l'Ebre amunt, el balí de Saragossa, Al Hussayn d'entregar la capital, sense resistència a les tropes de Carlemany.

L'any 778, l'Emperador entra a terres hispanes pel Pirineu, amb dos exèrcits que els seus capitans són l'orgull de l'Imperi, i arriba a Saragossa que ofereix resistència a ultrança, en contra del pacte establert. Carlemany davant la traïció, ordena la retirada a les seves tropes per Roncesvalles, on els

nadius apostats en la serralada que guarda la vall l'ataquen; en la batalla, la cavalleria carolíngia es derrotada i la seva reraguarda quedà desfeta, moriren alguns dels seus millors capitans, com Rolant, que fou cantat en els cèlebres cantars de gesta.

Carlemany ja no tornarà mai a la Península, però el seu fill, Lluís el Pietós, portà a cap la seva idea sobre la «MARCA».

Els hispano-gots, i els naturals del país que havien fet la retirada amb l'exèrcit derrotat, vivien en les comarques pirinenques de la Gàl·lia, o bé emboscats en les serralades d'aquesta banda del País, esperant l'oportunitat de tornar als seus pobles d'origen.

Les divisions internes dels sarraïns conquistadors, les concessions donades per Carlemany a tots els que d'alguna manera ajudessin a alliberar les terres perdudes, com fou l'exemple de Narbona, que es trenca la ferma resistència dels sarraïns i ciutadans, pactant l'entrada de la ciutat, amb les tropes carolíngies. Rebut un tracte de favor molt interessant. Fent que els gironins encapçalats pel propi balí de la ciutat, entregués aquesta a Lluís el Pietós, l'any 785. **ARA FA 1.200 ANYS.**

No cal dir que totes les terres fins al Pirineu foren alliberades essent anomenat governador de Girona el comte Rostany, noble franc.

La Cerdanya havia estat també alliberada, corresponent al comte Salomó, el governant d'aquesta comarca, Així mateix passà a l'Urgell, on el comte Sunyer, ocupa el lloc de governador de frontera. Tots ells, com podeu veure, sota la tutela de l'imperi carolíngi, del que depenien totalment.

Tal i com és de suposar, el terreny fou ocupat per aquests hispano-gots, abans esmentats, a més d'alguns francs, aquests en menor nombre.

El 801, s'allibera Barcelona, després de fortes batalles i un setge que obliga al balí de la ciutat a entregar-la a les tropes de Lluís el Pietós i a les forces dels hispano-gots que l'ajuden, comandats pel comte de Girona.

La frontera, doncs, queda establerta al riu Llobregat, després d'algunes relacions establertes amb l'enemic sarraí. Aquesta frontera restarà tancada durant unes centúries, amb incursions i ràcies per ambdós exèrcits en terres enemigues. Fins que serà alliberada la resta de Catalunya el 1148 per les tropes de Ramon Berenguer IV, alliberant Tortosa, Lleida i Fraga. Han passat 300 anys.

Durant la reconquesta de les terres de la «MARCA», la Catalunya futura, les esglésies que no havien estat destruïdes, foren tornades al culte, depenent durant molts d'anys de la diòcesi de Narbona, fins a la lliberació de Tarragona.

Els monjos benedictins, ordre crada per sant Benet d'Aniana, protegit de l'emperador Carlemany i el seu germà el Duc de Tolosa, Guillem, foren destinats a crear els monestirs, des d'on es construïren les noves esglésies, els monjos desbrossen els boscos que donaran camps per a cultivar i lloc per edificar les masies.

A finals del s. VIII-IX, Carlemany i Lluís el Pietós, donaren preceptes, privilegis i diplomes per crear noves esglésies i monestirs entre les que s'han trobat últimament les actes donades per Carlemany en persona a favor del monestir de Sant Esteve de Banyoles, St. Pere d'Albanyà i altres dues a l'Empordà.

Queda sobradament demostrada la dependència de les terres catalanes a l'imperi carolíngi, tant en l'àmbit religiós com en el polític. Però els comtes foren cada vegada més hereditaris i perdent contacte amb els sobirans francs.

El 844, Bernat de Septimània, Marquès de Gotia —Occitània— comprenia les terres de la «MARCA». Era en temps de Carles el Calb, emperador de la nissaga carolíngia. Fou empresonat i mort l'esmentat marquès de Gotia, amb motiu de les lluites internes de l'Imperi.

El 840 fou nomenat Comte de Barcelona, Gifré el Pelós, que lluità contra els normands, ajudant l'emperador Carles el Calb, del que rebé grans beneficis. Concedint-li els comtats de Girona, més tard adquirí els comtats d'Urgell, Besalú i Cerdanya. És l'inici de Catalunya, ja que en un temps relativament breu, aconseguiren els seus successors aplegar les terres compreses des del Rhone al riu Júcar, creant l'estat més gran junt al d'Anglaterra, de tota l'Europa medieval. Segons el professor Pierre Vilar, fou el moment en que adquirí el sentit de nacionalitat més avançat de l'època. Arribant a dominar el Mediterrani quan solament tenia una població de 500.000 habitants en tot el Principat. Catalunya, doncs, aglutina una munió de terres i homes que fan possible el concepte de nacionalitat; té ja una història, una llegua nascuda del provençal i llemosí i el romanenc, i uns comtes reis que la governen. Estem als segles XII-XIII.

Amb particularitats ben diferenciades, un art romànic de procedència romana i bizantina i particularitats ètniques pròpies que el fan un art netament nacional. Juntament amb la pintura, escultura, orfebreria i en particular la poesia, amb els trobadors, que fan que sigui una de les expressions més personals i particulars del món medieval.

Carlemany, doncs, representa d'una manera circumstancial l'iniciador de Catalunya en impulsar la formació de la «MARCA HISPÀNICA».

Fou tanta la fama adquirida en la nostra ciutat, entre els nostres avantpassats, que tot el que tenia una certa importància, en qualsevol camp, era atribuït a Carlemany. Alguns exemples podem donar, encara actuals, tal com: la torre-campanar de l'església romànica, anterior a l'actual, que fou confirmada pel bisbe Roger, es coneix com la torre de Carlemany. La cadira o càtedra de pedra darrera l'altar major que ocupava el Bisbe en les cerimònies litúrgiques de l'època, és anomenada cadira de Carlemany. Arribà a tal extrem, que fou venerada en un altar lateral de la Seu, una estàtua com a Sant Carlemany, l'esmentada talla de marbre, actualment en el museu catedralici, i és ben segur que Carlemany no vingué mai a Girona.

Però això no resta gens la importància abans esmentada de les idees que portaran l'emperador Carlemany a buscar una frontera lluny de les seves terres, que arriben fins a l'Ebre, per així evitar dures i cruels ràcies que de temps en temps portaven a cap les tropes sarraïnes. I encara que no és possible demostrar que personalment vingués a les nostres terres per alliberar-nos, sí fou l'instigador i promotor de les accions que ell i els seus fills portaren a cap i que foren l'inici del nostre poble.